

ҚР ДЕНСАУЛЫҚ САҚТАУ МИНИСТРЛІГІ

С.Д.АСФЕНДИЯРОВ АТЫНДАҒЫ
ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ МЕДИЦИНА
УНИВЕРСИТЕТІ

МИНИСТЕРСТВО ЗДРАВООХРАНЕНИЯ РК

КАЗАХСКИЙ НАЦИОНАЛЬНЫЙ
МЕДИЦИНСКИЙ УНИВЕРСИТЕТ ИМЕНИ
С.Д.АСФЕНДИЯРОВА

Кафедра: *Қоғамдық денсаулық сақтау*

Тақырыбы: Медицина саласындағы Нобель
сыйлығын алған жұмыстар.

Орындаған: Әлімхан С

Топ: 13-001-01

Факультет: ҚДС

Тексерген: Жакупова М.Н

Алматы-2018ж

Жоспар

- 1. Нобель сыйлығы туралы**
- 2. Үміткерлерді іріктеу**
- 3. Медицина саласында 2000-шы жылмен 2017 жылдар арасындағы Нобель сыйлығын алған ғалымдар.**

- Физиология және медицина саласындағы Нобель сыйлығы (швед. Nobelpriset i fysiologi eller medicin) — Физиология және медицинада салаларында ғылыми жетістіктерге жеткені үшін Стокгольмдегі Швед корольдық ғылым академиясымен берілетін жоғары сыйлық.
- Сыйлық швед химигі **Альфред Нобельдің** (1896 жылы қ.б.) 1895 жылғы өсиеті бойынша химиядан, физикадан, әдебиеттен, физиология және медицинадан жоғары жетістіктерге жетуі үшін және бүкіл әлемде бейбітшілікті орнату бойынша берілетін негізгі бес сыйлықтың қатарына кіреді.
- Физиология және медицинадан алғашқы Нобель сыйлығы **Эмиль фон Берингке** берілді. Әрбір сыйлық иегері медальға, дипломға және соммасы жыл сайын өзгерілетін ақшалай сыйлыққа ие болады. Марапаттау рәсімі жыл сайын Швецияның астанасы Стокгольм қаласында 10 желтоқсан күні өткізіледі.

Үміткерлерді іріктеу

- Нобель қорының жарғысына сәйкес, кандидаттарды ұсынуы мүмкін тұлғалар төмендегідей :
- 1.Корольдік Швед ғылым академиясының мүшелері;
- 2.Медицина саласындағы А. Нобель еске алу сыйлығының комитетінің мүшелері
- 3.Медицина саласы бойынша Нобельді еске алу сыйлығының лауреаттары;
- 4.Швеция, Дания, Финляндия, Исландия және Норвегия жоғары оқу орындары мен колледждердің тиісті пәндер профессорлары болып тұрақты жұмыс істейтіндер;
- 5.Ғылым академиясы арқылы таңдалған кем дегенде алты жоғары оқу орны немесе орындарында тиісті кафедралардың басшылары;
- 6.Академия ұсыныстары қабылдануға тұрарлық деп есептейтін басқа ғалымдар.
- 5 және 6-тармақтарында аталған оқытушылар мен ғалымдардың таңдауға қатысты шешімдер, қыркүйек айының соңына дейін жыл сайын қабылданады.

Медицина саласында 2000-шы жылмен 2017 жылдар арасындағы Нобель сыйлығын алған ғалымдар.

2000 жыл

Арвид Карлссон, Пол Грингард, Эрик Кендэл

Жүйке жүйесінде дабылдың түрленуіне қатысты ашылулары үшін.

2001жыл

Леланд Хартвелл, Тимоти Хант, Пол Нерс

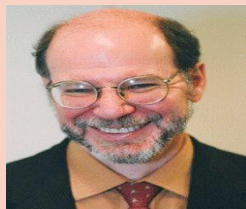

Жасуша циклінің негізгі реттегіштерін ашқаны үшін.

- **2002 жыл**

Сидней Бреннер, Роберт Хорвиц, Джон Салстон

- Мүшелердің даму және апоптоз тетіктерінің генетикалық реттелу мәселелері саласындағы жаңалықтар үшін.

- **2003 жыл**

- **Пол Лотербур, Питер Мэнсфилд**

- магнитті-резонансты томография әдісін ашқаны үшін.

- **2004 ЖЫЛ**

- **Ричард Эксел, Линда Бак**

- **Зерттеу барысында иіс сезу рецепторларын және иіс сезу мүшелер жүйесін ұйымдастырғаны үшін.**

- **2005 жыл**

- **Барри Маршалл, Робин Уоррен**

- **Helicobacter Pylori бактериясының гастрит, асқазан жарасы және ұлтабар жарасы пайда болуына әсері туралы жұмысы үшін.**

- **2006 жыл .Эндрю Файер, Крейг Мелло**

- **Белгілі бір гендердің қызметін бәсеңдету әсері — РНК-интерференциясын ашқаны үшін.**

- **2007 жыл. Марио Капекки, Мартин Эванс, Оливер Смитис**

Тышқандарда эмбриондық бағаналы жасушалар арқылы нақты ген модификацияларын жүргізу принциптерін ашқаны үшін.

- **Харальд цур Хаузен
(сыйлықтың 1/2-і)**

- **Жатыр мойыны қатерлі ісігінің пайда болуына әкелетін. адам папилломавирусын ашқаны үшін.**

- **2008 жыл**
- **Франсуаза Барре-Синусси (сыйлықтың 1/4-і), Люк Монтанье (сыйлықтың 1/4-і)**

АИВ-ты ашқаны үшін.

- **2009 жыл .Элизабет Блэкбёрн, Кэрол Грейдер, Джек Шостак**

- **Теломерлер хромосомаларын және теломеразаферменттерін қорғау тетіктерін ашқаны үшін.**

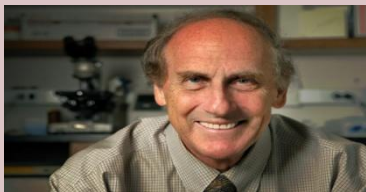
- 2010 жыл. Роберт Эдвардс . In vitro жасанды ұрықтандыру технологиясы үшін.

- 2011 жыл. Жюль Хоффман (сыйлықтың 1/4-і), Брюс Бетлер (сыйлықтың 1/4-і)

- Туа біткен иммунитеттің белсендірілуін зерттеудегі жұмысы үшін.
- Ральф Стайнман (сыйлықтың 1/2-і; қайтыс болғаннан кейін[118])
- Дендриттік жасушаларды ашқаны үшін және жүре пайда болған иммунитетті үшін зерттеудегі маңызы.

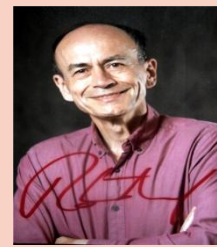

- **2012 жыл. Джон Гёрдон, Синъя Яманака**

- **Даму және индукцияланған бағаналы жасушаны алу биологиясын дамытқаны үшін.**

- **2013жыл . Джеймс Ротман, Рэнди Шекман, Томас Зюдхоф**

- **Біздің жасушаларымыздағы негізгі тасымалдау жүйесі — везикулалық тасымалдауды реттеу механизмін ашқаны үшін**

- **2014 жыл. Джон О'Киф, Мей-Бритт Мозер, Эдвард Мозер**

- **Мидағы орынды анықтау жүйесін құрайтын жасушаларды ашқаны үшін**

- **2015 жыл .Уильям Кэмпбелл, Сатоши Омура.**

Олардың дөңгелек жәндіктерге туындаған инфекцияға қарсы жаңа терапиясы үшін

- **Ту Юю, Безгекпен күресте жаңа терапияға қатысты оның жаңалықтары үшін**

- 2016 жыл. Йошинори Осуми. Аутофагия механизмдеріне қатысты ашылулары үшін

- 2017 жыл Джеффри Холл (1945), Майкл Росбаш (1944), Майкл Янг (1949)

- Цираган ритмі басқаратын молекулярлық механизмдерді тапқаны үшін

Назарларыңызға рахмет!